

Objekt

F.d. Deponi, avslutning
Fastigheten Soptippen 4:24
Kumlinge by

Beslut

Vid avslutning och sluttäckning av deponi, uppsamling och behandling av lakvatten samt avledning av det behandlade lakvattnet från f.d. deponin på fastigheten Soptippen 4:24 Kumlinge by i Kumlinge, ska nedanstående instruktioner och föreskrifter följs. Instruktioner och föreskrifter meddelas i enlighet med 15 och 26 §§ landskapslag (2008:124) om miljöskydd, nedan miljöskyddslagen.

Verksamhetsutövaren ansvarar för att verksamheten uppfyller alla lagens krav. ÅMHM kan förelägga om ytterligare krav, avbryta verksamheten eller kräva att skada avhjälpas om verksamhetsutövaren försummat sina skyldigheter enligt lag eller myndighetens instruktioner.

Avslutning och sluttäckning av deponin ska ske i enlighet med miljöplan daterad 07.01.2008. Om deponin inte har sluttäckts inom 5 år från att detta beslut vunnit laga kraft ska en ny ansökan om miljögranskning inlämnas till ÅMHM.

Ansökan om revidering av instruktioner ska inlämnas till ÅMHM senast 5 år efter att avslutningen har godkänts av ÅMHM. Till ansökan om revidering ska bifogas ett förslag till fortsatt egenkontrollprogram, sammanställning av analyser från utfört egenkontrollprogram samt en uppföljning av reningsanläggningens effektivitet baserat på analysresultat från egenkontrollen.

Instruktioner och föreskrifter

Följande föreskrivs:

1. Verksamhetsutövaren ska utse en person som är ansvarig för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan, rapportering samt uppföljning av lakvattenhantering under efterkontrollfasen. Personens kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM innan avslutningsarbetet påbörjas och omedelbart uppdateras vid byte av ansvarig person.

2. Sluttäckningen och arbetsutföranden ska dokumenteras under tiden då avslutningsarbetet pågår. I detta ingår uppgifter om mottagare av farligt avfall enligt instruktion 3 och avvägning av deponin. Samtliga dokument, journaler och utredningar som utförs under avslutningsarbetet ska sammanställas i en avslutningsrapport som sedan ska lämnas till ÅMHH, senast 3 månader efter att sluttäckning gjorts. ÅMHH beslutar om godkännande av sluttäckningsarbetet på basen av rapporten.
3. Förberedelser för avslutningen behöver vidtas innan sluttäckning kan påbörja enligt följande:
 - Utsorterat avfall och farligt avfall avlägsnas från området under det förberedande arbetet. Farligt avfall ska alltid avlägsnas från deponiområdet. Avfallet bör sorteras för möjlig återvinning samt föras till godkända mottagare för respektive avfallskategori.
 - Mottagare av avfallet som avlägsnas ska anges i avslutningsrapporten och föras in i ett register. Transportdokument som erhålls vid avlägsnande av avfall ska sparas tillsammans med registret. Registret ska bevaras minst 10 år.
 - Deponin ska komprimeras innan man tillför nya ytlager. Deponin ska schaktas så att slänterna inte blir brantare än 1:3 och så att sänkor i ytan inte uppstår.
4. En hållbar och tät sluttäckningskonstruktion ska uppföras. Ytvatten ska avledas ovanför tätskiktet. Vatten som passerar tätskiktet får inte överskrida 50 liter per kvadratmeter och år. Dräneringsvattnet, s.k. lakvatten, ska avledas till rening i rotzonanläggning eller motsvarande.
5. Kommunen ska låta lakvatten från deponin behandlas så att skydd mot förorening av grundvattnet upprätthålls. Lakvatten ska avledas till reningsanläggningen. Den ska förses med en botten av vattentätt membran eller motsvarande tätt material för att skydda grundvattnet från förorening. Utformning och dimensionering av hela reningsanläggningen ska vara tillräcklig för att hantera den mängd lakvatten som avrinner till anläggningen. Anläggningen ska uppföras/återställas innan arbetet med sluttäckning av deponin påbörjas för att undvika utläckage av förorening under sluttäckningsarbetet.
6. Reningsanläggningen ska utformas, skötas och övervakas så att dess funktion säkerställs. För funktion och skötsel av en rotzonanläggning eller motsvarande reningsanläggning gäller följande:

- Rotzonsanläggningen ska ha en lämplig lutning så att lakvattnet inte blir stillastående under längre tid än vad som krävs för filterfunktionen och så att det inte förblir uppdämt i dräneringsrörsystemet. Storleken på anläggningen ska dimensioneras i enlighet med den mängd lakvatten som avrinner från den sluttäckta deponin tillsammans med eventuellt andra inkopplade källor (godkända slambäddar).
 - Inspektionsbrunnar ska anläggas för provtagning på inkommande och utgående vatten till och från reningsanläggningen.
 - Växttäckte i anläggningen ska underhållas och skötas. Om växtligheten upphör ska den ersättas med ny plantering. Tillflödet av lakvatten ska förse anläggningen med vatten. Vattning ska ordnas vid behov så att växtligheten i rotzonen inte torkar ut.
 - Ifall reningsanläggningen inte är i funktion ska allt lakvatten uppsamlas och föras till annan godkänd mottagare alternativt annan rening av lakvattnet utföras på ett sätt som ÅMHH godkännt.
7. För kontroll av grundvattnets kvalitet ska åtminstone två grundvattenrör läggas i marken kring deponiområdet, ett nedströms och ett uppströms. Grundvattenrör ska ersättas ifall t.ex. inträngning av ytvatten förekommer, i syfte att provtagningen alltid ska vara tillförlitlig. Grundvattenrör utförs i HDPE-plast eller rostfritt stål. Utformning och dimensionering av grundvattenrör beskrivs i bilaga 2.
8. Egenkontroll av yt- och grundvatten på och kring deponiområdet ska utföras kontinuerligt under efterbehandlingsfasen enligt ett fastställt egenkontrollprogram. Kontrollprogrammet ska även innehålla provtagning på inkommande och utgående vatten i reningsanläggningen. Analysprogrammet i miljöplan daterad 07.01.2008 kan utgöra ett sådant egenkontrollprogram om det kompletteras med en tidplan för provtagningen. Anvisning för provtagningen finns i bilaga 3. Ett slutligt förslag till egenkontrollprogram ska lämnas till ÅMHH för godkännande efter att avslutningen enligt miljöplanen är utförd.
9. Provtagning enligt egenkontrollprogrammet ska sammanställas och utvärderas årligen och därefter skickas till ÅMHH tillsammans med en lista över eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av analysresultaten. Prov ska tas med iakttagande av god laboratoriesed under förhållanden som är representativa för verksamheten och av en godkänd provtagare. Proven ska analyseras av ett ackrediterat laboratorium (ISO 9000, En 45000, ISO/IEC 17025 eller motsvarande).

Motivering

ÅMHH har granskat ansökan om sluttäckning av Kumlinges tidigare deponi, uppsamling och behandling av lakvatten samt avledning av det behandlade lakvattnet, tillsammans utgör verksamheterna ”avslutningen”, och funnit grundad anledning att pröva verksamhetens laglighet. För att trygga att ändamålet med verksamheten uppnås med minsta möjliga miljöpåverkan, utan att denna miljöhänsyn blir oskälig meddelas instruktioner och föreskrifter enligt 15, 24 och 26 §§ miljöskyddslagen, i syfte att minska avslutningens negativa miljöpåverkan.

Kumlinges tidigare deponi är placerad på fastigheten Soptippen Rnr 4:24. Soptippen har använts under åren 1980 – 2001 och är ca 25 x 25 meter bred och 1,5 - 3,5 meter hög. I anslutning till deponin finns ett område för avfalls-mottagning i norr, två gamla slambäddar i öst och ett skogsparti i väst. Avrinning från området sker nedströms i sydlig riktning där en renings-anläggning kommer att anläggas. Jordbruksområden finns på andra sidan om vägen i nord-sydlig riktning. En befintlig deponi får avslutas i enlighet med 27 § landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall, nedan deponeringsförordningen. Lämplig lokalisering i enlighet med 4 kap. 6 § vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen, krävs inte ifall kommunen genom en avslutnings- och efterbehandlingsplan kan visa på tillräckligt skydd för vattenkvaliteten i området. ÅMHH konstaterar att en sådan tillräcklig plan, kallad miljöplan, har upprättats av Kumlinge kommun för avslutningen av deponin.

Kumlinge kommun ansvarar för att avslutning och efterkontroll av deponin sköts med beaktande av de allmänna kravbestämmelserna i miljöskyddslagens 2:a kapitel. Inför sluttäckningen ska området förberedas till en tydligt avgränsad deponi. Massorna komprimeras och släntas för att möjliggöra en fungerande sluttäckning. Vid sanering eller utsortering av avfallsprodukter ska avfallet avlägsnas i enlighet med 8 a-f §§ landskapslag (1981:3) om renhållning, nedan renhållningslagen. Alla avfallsmottagare och transportörer som tar emot, behandlar eller transporterar avfallet ska inneha tillstånd eller vara miljögranskade enligt 5a kapitlet i renhållningslagen. Åtgärderna ska vidtas i enlighet med 24 § punkt b) miljöskyddslagen vid iståndsättning och sanering av områden och för att förebygga vidare utsläpp.

Myndigheten utfärdar med stöd av 4 kapitlet 1, 4 och 7 §§ vattenlagen, instruktioner om avledning av yt- och dräneringsvatten, separat system för lakvattenuppsamling samt behandling av lakvatten i en reningsanläggning. Vid avslutning och sluttäckning av en deponi finns ett krav på tätskiktets utformning där dess genomsläpplighet får vara maximalt 50 liter per kvadratmeter och år för deponier som mottagit hushållsavfall eller icke farligt avfall. Kravet följer av 21 § 2 mom. deponeringsförordningen och

utgör en skälig skyddsåtgärd i syfte att minska urlakning av föroreningar från deponin.

Enligt 4 kap. 7 § vattenlagen är Kumlinge kommun i sin verksamhet skyldig att vidta de skyddsåtgärder och tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som myndigheten skäligen kan fordra i syfte att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Enligt 4 kap. 8 § vattenlagen är utsläpp till grundvatten av vissa farliga ämnen förbjudet. Genom 1 § i vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland krävs tillstånd för att till ytvatten få släppa ut vissa farliga ämnen. Med beaktande av de nämnda paragraferna i vattenlagen samt principen om allmän miljöhänsyn i 4 § miljöskyddslagen ska en hållbar och täckt deponi uppföras där yt- och lakvatten separeras av ett tätskikt samt lakvattnet avleds för rening i en skild anläggning innan utsläpp i recipient får ske. En reningsanläggning ska dessutom skötas och kontrolleras regelbundet enligt givna instruktioner för att behålla sin reningsfunktion. Ifall reningsanläggningen, rotzonen, inte hålls i funktion ska vattnet uppsamlas och renas på något annat av ÅMHHM godkänt sätt.

Instruktioner om förebyggande och begränsning av utsläpp som ÅMHHM givit i enlighet med 24 § punkt a) miljöskyddslagen tillsammans med krav på reningsanläggningens dimensionering och funktionalitet utgör tillräckliga försiktighetsmått för att grundvattnet och vattenmiljön i omgivningen ska få minimal påverkan och hållas i ett så naturligt skick som möjligt. De allmänna kravbestämmelserna i 4 kap. 3 § vattenlagen uppfylls därmed och nyttan med att avsluta deponin på Norrön, med beaktande av de skyddsåtgärder som ska vidtas, överstiger den olägenhet verksamheten riskerar att medföra vattenmiljön.

Enligt bestämmelser om vattenkvalitet i 5 kap. vattenlagen så är det envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte medför hälso- eller miljöfara och ytvattnet så att det hålls i ett skick som tillåter naturlig flora och fauna. En skyldighet att avhjälpa olägenheter även efter att vattenfarlig verksamhet har upphört finns i 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen. En avslutad deponi omfattas av en efterkontrollfas enligt 23 § deponeringsförordningen där verksamhetsutövaren svarar för kontroll, inbegripet analys av lakvatten från deponin och grundvattnet i närområdet intill deponin. Kumlinge kommun ska därmed kontrollera den avslutade deponins miljöpåverkan samt förebygga förorening av grundvattnet genom att utföra provtagning. Provtagning i ytvattnet och i lakvattnet samt i korrekt nedlagda grundvattenrör ska ske kontinuerligt. Kommunen ska lämna in ett egenkontrollprogram till ÅMHHM i enlighet med ÅMHHMs anvisningar om representativ provtagning för verksamheten. Resultaten från provtagning enligt egenkontrollprogrammet ska

sammanställas som en uppföljning av deponins miljöpåverkan samt för att Kumlinge kommun ska kunna bedöma behovet av ytterligare åtgärder. Provtagning och sammanställning av resultaten utförs i syfte att skydda grund- och ytvattnet i området och föreskrifterna om egenkontroll utfärdas med stöd av 26 § miljöskyddslagen.

ÅMHHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § i vattenlagen och valt att meddela sådana instruktioner som utgör ett skydd för att verksamheten inte kommer att orsaka sådan ersättningsgill skada som avses i 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen. Om verksamheten utförs enligt givna instruktioner och föreskrifter kommer ändamålet nås med minsta möjliga miljöpåverkan utan att denna miljöhänsyn blir oskälig. Verksamheten är förenlig med vattenlagens bestämmelser och förutsättning finns för ett positivt beslut om miljögranskning enligt 6 kap. 4 § vattenlagen.

Bakgrund

Kumlinge kommun har ansökt om att få sluttäcka Kumlinges tidigare deponi, uppsamla och behandla lakvatten samt avleda det behandlade lakvattnet på fastigheten Soptippen Rnr 4:24 i Kumlinge by.

Ärendet har inletts vid Ålands miljöprövningsnämnd 31.03.2005 som en ansökan om miljötillstånd med ärendenummer MPN-05-20. Ärendet har därefter genom 5 § landskapslag (2007:129) om införandet av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, överförs från Ålands miljöprövningsnämnd till ÅMHHM den 01.01.2008 och då erhållit nytt diarienummer 2008-0089.

Ärendet har omregistrerats från en ansökan om miljötillstånd till ett miljögranskningsärende, till följd av införandet av landskapslagen om miljöskydd (2008:124) den 01.12.2008, efter att Kumlinge kommun har hörts om ändringen.

Ansökan har delgivits under tiden 02.12 - 20.12.2013 på Kumlinge kommuns anslagstavla samt till kända sakägare enligt lista. Under delgivningen av ansökan har inte några yttranden inkommit.

Avgift

För beslutet uppbärs en avgift om 800 euro för avslutning av deponi enligt avgift som följer av 14 § i Ålands landskapsregerings beslut (2013:2) om en taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM.

Delgivning av beslut

Detta miljögranskningsbeslut sänds till sökanden och sakägare som en vanlig delgivning. En kopia av beslutet finns framlagd vid Kumlinge kommuns och ÅMHH:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på ÅMHH:s hemsida, www.amhm.ax.

Besvär

Besvärсанvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Mia Westman
Vik. myndighetschef
Beslutande

Erica Sjöström
Miljöskyddsinspektör
Föredragande

Bilagor

1. Besvärсанvisning
2. Anvisning för utför mning och dimensionering av grundvattenrör
3. Anvisning om provtagningsparametrar
4. Faktura